VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Spraw Zagranicznych**
(nr 136)
z dnia 30 stycznia 2019 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Spraw Zagranicznych (nr 136)

30 stycznia 2019 r.

Komisja Spraw Zagranicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Roberta Tyszkiewicza (PO-KO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o wypowiedzeniu Umowy między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Słowenii o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji, sporządzonej w Lublanie dnia 28 czerwca 1996 r. (druk nr 3164)

W posiedzeniu udział wzięli: **Tadeusz Kościński** podsekretarz stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii wraz ze współpracownikami oraz **Piotr Wawrzyk** podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Piotr Babiński** i **Artur Kucharski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Wojciech Miller** – legislator z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dzień dobry, witam państwa. Otwieram posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych. Witam panie posłanki, panów posłów. Witam pana ministra Piotra Wawrzyka, podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Witam pana ministra Tadeusza Kościńskiego, podsekretarza stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii. Stwierdzam kworum.

W porządku obrad na dzisiejszym posiedzeniu Komisji mamy jeden punkt – pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o wypowiedzeniu Umowy między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Słowenii o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji, sporządzonej w Lublanie dnia 28 czerwca 1996 r, druk nr 3164.

Projekt z tego druku został skierowany do pierwszego czytania w naszej Komisji przez marszałka Sejmu w dniu 23 stycznia br. Przypominam, że pierwsze czytanie obejmuje uzasadnienie przez wnioskodawcę, pytania posłów i odpowiedzi wnioskodawców oraz debatę w sprawie ogólnych zasad projektu. Bardzo proszę przedstawiciela rządu o uzasadnienie projektu. Pan minister Kościński, tak?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii Tadeusz Kościński:

Tak.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MPiT Tadeusz Kościński:

Dziękuję bardzo.

Szanowny panie przewodniczący, panie posłanki, panowie posłowie, Wysoka Komisjo, wypowiadana umowa z Republiką Słowenii należy do kategorii umów o popieraniu i ochronie inwestycji, które obowiązują w relacjach pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej, tzw. umowy BIT. Umowy te zawierano na początku lat 90. ubiegłego wieku w okresie transformacji polityczno-gospodarczej w celu przyciągnięcia inwestycji do Polski. Umowa BIT zapewnia inwestorowi i jego inwestycjom w państwie przyjmującym inwestycję pełną ochronę oraz możliwość dochodzenia roszczeń przed Międzynarodowym Trybunałem Arbitrażowym. Obowiązywanie tej umowy, podobnie jak i innych umów BIT zawartych przez państwa członkowskie Unii Europejskiej, jest kwestionowane przez Komisję Europejską z uwagi na niezgodność z prawem Unii Europejskiej.

Komisja uważa, że umowy te pokrywają się z postanowieniami traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a nawet mogą być z nimi sprzeczne. Dotyczy to w szczególności zasad swobody przepływu kapitału, swobody przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług oraz podstawowych zasad prawa Unii Europejskiej, takich jak zasada nadrzędności, jedności, skuteczności i pewności prawa Unii Europejskiej, a także mechanizmu o rozstrzyganiu sporów inwestycyjnych.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w orzeczeniu w sprawie Achmea wydanym w dniu 6 marca ubiegłego roku potwierdził niezgodność klauzul arbitrażowych inwestor – państwo w umowach BIT z prawem Unii Europejskiej. Proces rozwiązywania przez Polskę umów BIT dotyczy nie tylko Republiki Słowenii, ale także wszystkich tego typu umów zawartych przez Polskę z państwami członkowskimi Unii Europejskiej. Wypowiedzenie umowy nie będzie miało konsekwencji politycznych. Państwa członkowskie Unii Europejskie – w tym zarówno Polska, jak i Republika Słowenii – zostały wezwane przez Komisję do zakończenia obowiązywania umów BIT. Wypowiedzenie umowy nie będzie miało negatywnych skutków społecznych – wręcz przeciwnie, należy oczekiwać, że zostaną one życzliwie przyjęte z uwagi na publiczną krytykę umów BIT w Polsce i międzynarodowego arbitrażu inwestycyjnego.

Nie powinno to również wpłynąć na stosunki gospodarcze między Polską a Republiką Słowenii. Umowę zawarto w celu przyciągnięcia inwestycji słoweńskich do Polski oraz polskich do Słowenii. Słowenia – jak i Polska – nie były wtedy członkami Unii Europejskiej. Obecnie poziom prawodawstwa oraz dostęp do powszechnego sądownictwa da inwestorom zagranicznym gwarancję ochrony inwestycji z możliwością dochodzenia swoich praw na drodze sądowej. Wygaszenie umów BIT może też potencjalnie zmniejszyć obciążenie Polski pod względem finansowym z tytułu postępowań arbitrażowych. Polskie przedsiębiorstwa w minimalnym stopniu korzystają z procedur dochodzenia roszczeń przeciwko państwom w oparciu o umowy BIT, w przeciwieństwie do zagranicznych inwestorów w Polsce. Mimo dużego odsetka wygrywanych spraw, Polska ponosi wysokie koszty postępowań arbitrażowych. Dochodzenie ewentualnych odszkodowań przez inwestorów zagranicznych będzie nadal możliwe w oparciu o przepisy krajowe.

Panie przewodniczący, zwracam się o przyjęcie ustawy.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję.

Panie ministrze, czy pan minister Wawrzyk chciałby coś dodać? Dziękuję. Bardzo proszę państwa posłów o zadawanie pytań do przedstawicieli rządu. Zgłoszeń nie słyszę. Zamykam debatę.

Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania projektu z druku nr 3164. Stwierdzam także, że nie zgłoszono wniosku o przeprowadzenie wysłuchania publicznego. Wnioskuję zatem o niezwłoczne przystąpienie do rozpatrzenia projektu. Sprzeciwu nie słyszę.

Przystępujemy do rozpatrzenia projektu ustawy z druku nr 3164 w Komisji. Otwieram dyskusję. Czy przedstawiciele rządu chcieliby zabrać głos w dyskusji? Nie ma zgłoszenia. Czy ktoś z członków Komisji chciałby zabrać głos? Nie ma zgłoszeń. Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi?

Bardzo proszę.

Legislator Wojciech Miller:

Tylko jedna uwaga dotycząca art. 2. Zgodnie z projektem ustawy z art. 2 ustawa ma wchodzić w życie z dniem ogłoszenia. Konstrukcja, w której ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia jest konstrukcją wyjątkową – zgodnie z ustawą o ogłaszaniu aktów normatywnych. Oczywiście dopuszczalną na gruncie tejże ustawy, przy czym powinny zostać spełnione przesłanki, które są sformułowane, tj. ważny interes państwa nie może się sprzeciwiać takiej konstrukcji. Zwracamy jedynie na to uwagę w odniesieniu do art. 2, który przewiduje wejście w życie ustawy z dniem ogłoszenia.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Czy Biuro Legislacyjne chciałoby sformułować jakąś poprawkę w związku z tym?

Legislator Wojciech Miller:

Nie, tak jak powiedziałem, zwracamy jedynie uwagę na wyjątkowość takiego sformułowania, jeśli chodzi o wejście w życie. Zgodnie z ustawą o ogłaszaniu aktów normatywnych podstawową regułą – jeśli chodzi o wejście w życie przepisów ustawowych – jest 14 dni, oczywiście termin ten może być dłuższy. Może być on również skrócony – o tym również powiedziałem. Ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych dopuszcza takie możliwości. Musi to być natomiast uzasadnione i powinny zostać spełnione przesłanki, które są przewidziane w ustawie o ogłaszaniu aktów normatywnych. Także nie formułujemy poprawki, moja uwaga ma jedynie charakter zwrócenia państwa uwagi na tę kwestię.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Bardzo bym prosił przedstawicieli rządu o ustosunkowanie się do opinii Biura Legislacyjnego. Pan minister Wawrzyk, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Piotr Wawrzyk:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący.

To rzeczywiście jest ustawa, która ma wejść w życie z dniem ogłoszenia, dlatego że istnieją przemawiające za tym szczególne okoliczności. Jeżeli w marcu tego roku nie wypowiemy tej umowy, zostanie ona automatycznie przedłużona na kolejny okres. W związku z tym konieczne jest po prostu jej szybkie wejście w życie, tak aby uniknąć konieczności jej dalszego stosowania, a tym samym uniknąć naruszania prawa unijnego.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo.

Myślę, że jest to wystarczające wyjaśnienie dla członków Komisji, aby mogli podjąć decyzję.

Zapytuję zatem, czy do tytułu ustawy są uwagi? Nie ma uwag, przyjęliśmy tytuł ustawy.

Czy są uwagi do art. 1? Nie ma uwag, przyjęliśmy art. 1.

Czy są uwagi do art. 2? Nie ma uwag, przyjęliśmy art. 2.

Przystępujemy do głosowania. Kto jest za przyjęciem sprawozdania Komisji o przyjęciu projektu ustawy z druku nr 3164, proszę o podniesienie ręki? (12) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że Komisja jednogłośnie przyjęła sprawozdanie o przyjęciu projektu ustawy z druku nr 3164.

Przystępujemy do wyboru posła sprawozdawcy na posiedzenie Sejmu. Czy są zgłoszenia? Pani przewodnicząca Gosiewska chciała zgłosić kandydaturę.

Bardzo proszę.

Poseł Małgorzata Gosiewska (PiS):

Chciałabym zgłosić pana posła Józefa Leśniaka.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję.

Tego się spodziewałam, pani przewodnicząca. Czy pan poseł wyraża zgodę?

Poseł Józef Leśniak (PiS):

Tak, wyrażam zgodę.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo.

Czy jest ktoś przeciwny powierzaniu panu posłowi Leśniakowi funkcji sprawozdawcy? Nie ma sprzeciwu. Stwierdzam, że Komisja przyjęła sprawozdawcę bez głosów sprzeciwu.

Informuję, że na tym porządek obrad został wyczerpany.

Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję bardzo.